

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

Донбаська державна машинобудівна академія Кафедра менеджменту

Затверджую:

Декан факультету
економіки і менеджменту

— *Є.В.Мироненко* /Є.В.Мироненко/

» _ червня _ 2021 р.

Гарант освітньої програми:

Менеджмент

— *В.О.Шашко* /В.О.Шашко/

« _29_ » _ червня _ 2021 р.

Розглянуто і схвалено

на засіданні кафедри

Протокол № 27 від 15.06.2021 р.

Завідувач кафедри

— *І.П.Фоміченко* /І.П.Фоміченко/

Робоча програма навчальної дисципліни

«Теорія організації»

галузь знань

07 Управління та адміністрування

спеціальність

073 Менеджмент

ОПП

«Менеджмент»

освітній рівень

Перший (бакалаврський)

Факультет

Економіки і менеджменту

Розробник

К.е.н., доцент Шашко В.О.

Краматорськ - 2021

І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мова навчання: українська.

Статус дисципліни: обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки.

Передумови вивчення навчальної дисципліни (пререквізити): знання, набуті в результаті отримання повної загальної середньої освіти. З урахуванням знань дисципліни «Теорія організації» опановуються курси «Менеджмент», «Економіка підприємства», «Організація підприємницької діяльності».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Теорія організації» є теоретичні концепції та методології формування організаційних структур, практичні підходи до забезпечення їх ефективного функціонування.

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна / заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС: 6,0	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	Обов’язкова дисципліна циклу професійної підготовки
Модулів – 2	Спеціальність: <u>073«Менеджмент»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:
Змістових тем– 10		1-й
		Семестр
Загальна кількість годин – 180		2-й
		Лекції
Дисципліна Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,0 самостійної роботи здобувача – 6,0	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	36/4 год.
		Практичні
		36/4 год.
		Самостійна робота
		108/172 год.
Курсова робота – не передбачено		Вид контролю: залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 72/108; для заочної форми навчання – 8/172.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Теорія організації» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Мета дисципліни «Теорія організації» - формування сучасного, на основі системного підходу, світогляду щодо створення, функціонування й еволюції організацій.

Завдання дисципліни:

- забезпечення студентів знаннями про теорію та практику функціонування організацій у мінливих умовах сучасного ринкового соціально-економічного середовища, про регулювання процесів, які в них відбуваються у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем тощо;
- вивчення основних організаційних теорій;
- вивчення теоретико-методологічних засад створення й функціонування організацій;
- засвоєння основних методичних підходів аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організацій;
- набуття вмінь побудови організаційних структур організацій різних типів;
- набуття навичок трансформації, створення іміджу й культури організацій.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Теорія організації» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей**:

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програм	
Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (СК)
-.	СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації. СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

Дисципліна «Теорія організації» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання**:

<i>Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми</i>	
ПРН5.	Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
ПРН7.	Виявляти навички організаційного проектування..

Результати навчання за дисципліною та теми, завдяки вивченню яких вони формуються:

Результати навчання		Перелік тем
P1	Здатність класифікувати організації, визначати та описувати характеристики організації, проектувати організаційні структури	1,2,4,5,7,8
P2	Здатність аналізувати структурні елементи організації, результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.	2,7,8,
P3	Здатність визначати перспективи розвитку організації	5,6,8,10
P4	Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними, визначати ефективність діяльності організації	2,8,9
P5	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління	8,9

Співвідношення результатів навчання за дисципліною із програмними результатами навчання:

<i>Результати навчання за дисципліною</i>	<i>Програмні результати навчання</i>	
	ПРН 5	ПРН 7
P 1	+	+
P 2		+
P 3	+	+
P 4		+
P 5	+	

Співвідношення компетентностей із програмними результатами навчання

<i>Компетентності</i>	<i>Програмні результати навчання</i>	
	ПРН 5	ПРН 7
СК 1	+	+
СК 2		+
СК 3	+	+
СК 4		+

СК 11	+	
-------	---	--

Для досягнення результатів навчання за дисципліною (Р), підготовка здобувача спрямована на опанування:

знань:

- теоретичні основи та закономірності теорії організації;
- класифікація організацій, життєвий цикл організацій;
- типологія організацій та особливості соціальних організацій;
- структурні елементи та механізм управління організацією;
- особливості створення, функціонування, розвитку та ліквідації організацій, сутність та зміст організаційної культури.

умінь:

- характеризувати та аналізувати ступінь впливу факторів на діяльність організації;
- володіти методикою розрахунків основних показників та використання методологічних інструментів з метою пізнання мінливих явищ та процесів, які впливають на стан організації;
- використовувати методологічні та методичні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування організацій;
- досліджувати й характеризувати різні види організацій, визначаючи їх переваги й недоліки;
- здійснювати порівняльний аналіз і формування різних типів організаційних структур; визначати чинники формування іміджу й культури організації;
- розробляти заходи з трансформації, як організації у цілому, так і її складових з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища.

комунікацій:

- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду;
- здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.

автономності та відповідальності:

- відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах;
- відповідальність за власний професійний розвиток.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах									
	денна форма					заочна форма				
	ус ьо го	у тому числі				ус ьо го	у тому числі			
		л	пз	лаб	с.р		л	пз	лаб	с.р
Змістовий модуль 1 Вступ до теорії організації										
Тема 1. Теорія організації як наукова дисципліна	9	2	2		5	15	-	-	-	15
Тема 2. Організація як система	18	4	4		10	18	0,5	0,5	-	17
Тема 3. Організація як процес	18	4	4		10	18	0,5	0,5	-	17
Тема 4. Соціальна організація	18	4	4		10	18	0,5	0,5	-	17
Тема 5. Закони організації	18	4	4		10	18	0,5	0,5	-	17
УСЬОГО за модулем 1	81	18	18		45	87	2	2	-	83
Змістовий модуль 2 Організація та управління										
Тема 6. Принципи організації	18	4	4		10	18	0,5	0,5	-	17
Тема 7. Організаційні структури управління	23	4	4		15	21	0,5	0,5	-	20
Тема 8. Організаційне проектування	25	4	6		15	18	0,5	0,5	-	17
Тема 9. Організаційна (корпоративна) культура	18	4	4		10	19	0,5	0,5	-	18
Тема 10. Еволюція теоретичних концепцій організації	15	2	-		13	17	-	-	-	17
УСЬОГО за модулем 2	99	18	18		63	93	2	2	-	89
УСЬОГО ГОДИН	180	36	36		108	180	4	4	-	172

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1 Вступ до теорії організації

Тема 1. Теорія організації як наукова дисципліна

Сутність терміна «організація». Теорія організації в системі наукових знань. Природа і сутність організації. Організація і управління. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації.

Тема 2. Організація як система

Системний підхід. Загальні властивості складних систем. Життєвий цикл організації.

Тема 3. Організація як процес

Статика та динаміка організаційних систем. Поняття динамічної організації. Принципи статичного стану організації: принцип пріоритету мети; принцип пріоритету функцій над структурою; принцип пріоритету суб'єкта управління над об'єктом. Принципи динамічного стану організації: принцип пріоритету персоналу; принцип пріоритету структур над функціями; принцип пріоритету об'єкта управління над суб'єктом.

Порівняльний аналіз принципів дії динамічних і статичних організацій. Організація як система процесів.

Тема 4. Соціальна організація

Соціальні системи. Класифікація соціальних організацій за соціальним статусом. Суб'єкти організаторської діяльності. Людина в організації. Регулятори в соціальній системі.

Тема 5. Закони організації

Система законів організації: загальні, часткові та особливі. Загальні закони організації: закон синергії; закон самозбереження; закон розвитку; закон відповідності різноманітності системи, що управляє, різноманітності керованого об'єкта; об'єктивний закон пріоритету цілого над частиною; загальний закон врахування системи потреб.

Специфічні закони організації: закон інформованості-впорядкованості; закон єдності аналізу і синтезу; закон пропорційності і композиції; закон диференціації й універсалізації функцій; закон своєрідності; закон соціальної гармонії; закон оптимального завантаження; закон ефективного сприймання і запам'ятовування інформації.

Змістовний модуль 2. Організація та управління

Тема 6. Принципи організації

Основні підходи до класифікації принципів організації: структурні принципи (розподіл праці, єдність мети та управління, співвідношення централізації та децентралізації, влада і відповідальність); принципи процесу (справедливість, дисципліна, нагорода персоналу, корпоративний дух, єдність команд, підпорядкування головному інтересу); принципи кінцевого результату (порядок, стабільність, ініціатива).

Загальні принципи організації та їх характеристика (принцип зворотного зв'язку; принцип розвитку; принцип змагальності, конкуренції; принцип додатковості; три принципи відповідності — відповідність цілей та ресурсів, відповідність розпорядництва та підпорядкування, відповідність ефективності діяльності та економічності; принцип оптимального поєднання централізації і децентралізації виробництва і управління; принцип прямого зв'язку; принцип ритмічності; принцип синхронізації (системний принцип).

Тема 7. Організаційні структури управління

Основні поняття. Принципи побудови організаційної структури. Види організаційних структур. Лінійна організаційна структура. Функціональна організаційна структура. Лінійно-функціональна організаційна структура. Лінійно-штабна організаційна структура. Дивізійна організаційна структура. Матрична організаційна структура. Централізовані та децентралізовані структури.

Тема 8. Організаційне проектування

Проектування організаційної системи. Оцінка ефективності організаційних рішень.

Тема 9. Організаційна (корпоративна) культура

Сутність організаційної культури. Класифікація організаційної культури. Організаційна культура і національна культура. Американська організаційна культура. Японська організаційна культура. Арабська організаційна культура. Підтримка і зміна організаційної культури.

Тема 10. Еволюція теоретичних концепцій організації

Механістична модель організації. Теорія бюрократії Вебера (концепція раціоналістичної влади). Модель організації як соціальної (людської) системи. Органічна модель організації (Т. Бернс і Д. Сталкер, 1961 р.). Проблемна модель організації (Франчук І.В., 1995 р.). Теорія організаційного потенціалу (Ансофф І., 1970 р.). Теорія реінжинірингу. Концепція життєвого циклу організації. Концепція внутрішніх ринків. Концепція популяційної екології (М. Хеннон, Д. Фріман). Віртуальна корпорація. Концепція інтелектуальної організації. Концепція навчальних організацій (П.Сенге, 1999 р.).

6. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1	Тема 1. Теорія організації як наукова дисципліна	2	-
2	Тема 2. Організація як система	4	0,5
3	Тема 3. Організація як процес	4	0,5
4	Тема 4. Соціальна організація	4	0,5
5	Тема 5. Закони організації	4	0,5
6	Тема 6. Принципи організації	4	0,5
7	Тема 7. Організаційні структури управління	4	0,5
8	Тема 8. Організаційне проектування	4	0,5
9	Тема 9. Організаційна (корпоративна) культура	4	0,5
10	Тема 10. Еволюція теоретичних концепцій організації	2	-
Всього годин		36	4

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема заняття	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1 Теорія організації як наукова дисципліна <i>Заняття 1</i> (семінар). Теорія організації в системі наук. Поняття і сутність організації, її місце в системі управління. Еволюція поглядів на організацію. Сучасні напрямки теоретичних розробок.	2	-
2.	Тема 2 Організація як система <i>Заняття 2</i> (семінар). Організація як система. Функціонування організації, елементи, принципи взаємодії <i>Заняття 3</i> (практичне заняття) Цілепокладання та аналіз внутрішнього середовища, сильних та слабких сторін організації	2+2	0,5
3.	Тема 3 Організація як процес <i>Заняття 4</i> (семінар) Організація як процес <i>Заняття 5</i> (ділова гра). «Індивідуальне - колективне» прийняття рішень. Гра «Політ на Місяць»	2+2	0,5
4.	Теми 4 Соціальна організація <i>Заняття 6</i> (семінар). Соціальні системи. Класифікація соціальних організацій за соціальним статусом. Суб'єкти організаторської діяльності. Людина в організації. Регулятори в соціальній системі. <i>Заняття 7</i> (контрольна робота). Теми 1 - 4.	2+2	0,5
5.	Тема 5 Закони організації <i>Заняття 8</i> (семінар). Закони організації	2+2	0,5

	<i>Заняття 9</i> (колоквіум). Теми 1-5.		
6.	Тема 6 Принципи організації <i>Заняття 10</i> (семінар). Принципи організації <i>Заняття 11</i> (практичне заняття). Ресурсне забезпечення організації.	2+2	0,5
7.	Тема 7 Організаційні структури управління <i>Заняття 12</i> (семінар). Організаційні структури управління <i>Заняття 13</i> (практичне заняття). Побудова та аналіз організаційної структури виробничої організації.	2+2	0,5
8.	Тема 8. Організаційне проектування <i>Заняття 14</i> (семінар). Форми існування організацій у зовнішньому середовищі (на прикладі України), основні принципи формування та управління. <i>Заняття 15.</i> (практичне заняття). SWOT-аналіз діяльності організації <i>Заняття 16</i> (ділова гра). Перспективи організаційного розвитку. Мозковий штурм. Обґрунтування виду організаційної структури.	2+2+2	0,5
9.	Тема 9 Організаційна (корпоративна) культура <i>Заняття 17</i> (ділова гра). Спрямованість розвитку лідерських якостей <i>Заняття 18</i> (контрольна робота). За темами 5 - 9.	2+2	0,5
Всього годин		36	4

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1	Тема 1 Методологічні засади теорії організації	5	15
2	Тема 2. Організація як система	10	17
3	Тема 3. Організація як процес	10	17
4	Тема 4. Соціальна організація	10	17
5	Тема 5. Закони організації	10	17
6	Тема 6. Принципи організації	10	17
7	Тема 7. Організаційні структури управління	15	20
8	Тема 8. Організаційне проектування	15	17
	Тема 9. Організаційна (корпоративна) культура	10	18
	Тема 10. Еволюція теоретичних концепцій організації	13	17
Всього годин		108	172

9. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Основоположні ідеї теорії організації. Ф. Тейлор і наукові основи теорії організації.
2. Принципи організації А. Файоля. Бюрократія М. Вебера. Е. Мейо і хоторнський експеримент. Д. Макгрегор і теорія Х-У. А. Чандлер, Дж. Томсон, П. Лоуренс, Дж. Лорш і дослідження впливу зовнішнього середовища на організацію. Р. Сайерт, Дж. Марч, Г. Саймон і модель «смітника».
3. Сучасна теорія організації. Характеристика самонавчальних організацій.
4. Моделі теорії організації. Класична модель. Бюрократична модель. Неокласична модель. Інституційна модель. Системна модель.
5. Властивості організації. Основні підходи до класифікації властивостей організації.
6. Загальні властивості організації: цілісність, комплексність, конструктивність, стійкість, відособленість, обмеженість, репродуктивність, дискретність, гнучкість, адаптивність, інваріантність, інтегративність.
7. Соціальні властивості організації: цілеспрямованість, концептуальність, ієрархічність, консервативність, корпоративність, проблемність, мотивованість, ротаційність, оперативність, інноваційність, конкурентність, комунікативність.
8. Синергетичні властивості організації: місія, архітектоніка, формалізованість, толерантність, кон'югованість, інгресивність, саморегулювання, циклічність, реверсивність, емерджентність, егресивність, кореляційність.
9. Теорія «діамант» Г. Лівітта (чотири змінні організації): завдання або місія; структура; технологія; індивіди.
10. Модель внутрішнього середовища організації «7-S» компанії МакКінсі.
11. Підсистеми внутрішнього середовища організації: матеріально-технологічна, фінансово-економічна, соціально-психологічна, управлінська.
12. Співвідношення понять «організація» та «управління».
13. Система управління організацією.
14. Технології управління організацією.
15. Елементи спеціального економічного інструментарію менеджменту організації: стратегічне управління; фінансовий менеджмент організації; організаційна логістика; організаційний маркетинг; проектний менеджмент; кадровий менеджмент; інформаційні технології; ризик-менеджмент; антикризове управління; ситуаційне управління організацією.
16. Методи проектування організації: аналогій, експертного, структуризації цілей та організаційного моделювання.
17. Використання системного підходу до проектування організаційних структур.

18. Основні типи ситуацій при проектуванні організації. Взаємозв'язок між стратегією та організаційним дизайном.
19. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності.
20. 20. Управлінська інформація, джерела, що об'єктивно її породжують.
21. Технології інформаційної діяльності в організації.
22. Сучасні інформаційні технології організаційної культури.
23. Інформаційна система організації.
24. Класифікація інформаційних технологій в організації.
25. Поняття ефективності діяльності організації. Модель ефективності діяльності організації.
26. Чинники ефективності організації: загальносистемні, зовнішні та чинники управління розвитком організації.
27. Критерії організаційної ефективності. Економічній, соціальній та організаційній ефекти.
28. Методи оцінювання ефективності діяльності організації.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, вирішенні завдань, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Самостійна робота студентів контролюється протягом семестру. При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Самостійна робота оцінюється за такими критеріями:

- 1) самостійність виконання;
- 2) логічність і послідовність викладання матеріалу;
- 3) повнота розкриття теми;
- 4) використання й аналіз додаткових літературних джерел;
- 5) наявність конкретних пропозицій;
- 6) якість оформлення.

10. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Сутність терміна «організація»
2. Теорія організації в системі наукових знань
3. Природа і сутність організації
4. Організація і управління
5. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації
6. Системний підхід
7. Загальні властивості складних систем
8. Життєвий цикл організації
9. Організація як процес
10. Соціальні системи
11. Класифікація соціальних організацій за соціальним статусом
12. Суб'єкти організаторської діяльності
13. Людина в організації
14. Регулятори в соціальній системі
15. Закони організації
16. Принципи організації
17. Основні поняття структури управління
18. Принципи побудови організаційної структури
19. Лінійна організаційна структура
20. Функціональна організаційна структура
21. Лінійно-функціональна організаційна структура
22. Лінійно-штабна організаційна структура
23. Дивізійна організаційна структура
24. Матрична організаційна структура
25. Централізовані та децентралізовані структури
26. Проектування організаційної системи
27. Оцінка ефективності організаційних рішень
28. Сутність організаційної культури
29. Класифікація організаційної культури
30. Організаційна культура і національна культура
31. Американська організаційна культура
32. Японська організаційна культура
33. Арабська організаційна культура
34. Підтримка і зміна організаційної культури
35. Еволюція теоретичних концепцій організації

11. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Протягом семестру здобувачі вищої освіти денної форми навчання паралельно з аудиторними лекційними і практичними заняттями виконують індивідуальні завдання в вигляді реферату за означеними у таблиці 11.1 темами:

Таблиця 11.1

Теми та види індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми або тем, з яких виконується індивідуальне завдання	Назва і вид індивідуального завдання
1	Теорія організації як наукова дисципліна Організація як система Організація як процес Соціальна організація Закони організації Принципи організації Організаційні структури управління Організаційне проектування Організаційна (корпоративна) культура Еволюція теоретичних концепцій організації	Творче завдання – підготовка реферату за обраною темою (Додаток А)

Індивідуальні завдання виконуються в рамках самостійної роботи студента з обов'язковими консультаціями викладача та оцінюються балами до загальної оцінки знань студентів.

Також протягом всього семестру питання самостійного опрацювання можуть бути оформлені студентом у вигляді реферату або презентації, які повинні мати науково-дослідний характер.

12. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

(«Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 26.09.2019 р. протокол №2; «Положення про навчальний дистанційний курс і організацію навчального процесу за заочною (заочно-дистанційною) формою в системі Moodle DDMA у ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 23.06.2017 р. протокол №6).

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

МН 1 - пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі методи, методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (*пояснення, розповідь, лекція, бесіда, робота з підручником; ілюстрування, демонстрування, практичні і дослідні роботи*);

МН 2 - методи стимулювання навчальної діяльності (*навчальна дискусія, забезпечення успіху в навчанні, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід студента; стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні*);

МН 3 - методи контролю і самоконтролю у навчанні (*усний, письмовий, тестовий, графічний, програмований, самоконтроль і самооцінка*);

МН 4 - практичні методи навчання (*практичні роботи*);

МН 5 - самостійна робота з вивченням оприлюднених у системі Moodle електронних матеріалів з можливістю проведення консультацій.

МН 6 - виконання індивідуальних домашніх завдань.

13. МЕТОДИ, КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ОЦІНЮВАННЯ

(«Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 26.09.2019 р. протокол №2; «Положення про навчальний дистанційний курс і організацію навчального процесу за заочною (заочно-дистанційною) формою в системі Moodle DDMA у ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 23.06.2017 р. протокол №6).

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання:

МО 1. Попереднє (вхідне) оцінювання знань (письмовий метод або тестування).

МО 2. Поточне оцінювання (письмовий метод або тестування на лекційних та практичних заняттях та/або у системі Moodle, виконання модульних контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, зокрема розрахунково-аналітичних завдань, рефератів, презентацій).

МО 3. Тематичне або періодичне оцінювання (письмовий метод на лекційних та практичних заняттях, усне опитування або тестування на практичних заняттях та/або у системі Moodle).

МО 5. Підсумкове (семестрове) оцінювання, зокрема: залік (письмовий метод або тестування, зокрема у системі Moodle).

Передбачається використання модульно-рейтингової системи оцінювання знань. Основною формою контролю знань здобувачів в кредитно-модульній системі є складання здобувачами всіх запланованих модулів. Формою контролю є накопичувальна система. Складання модуля передбачає виконання здобувачем комплексу заходів, передбачених семестровим графіком навчального процесу та контролю знань здобувачів, затверджених деканом факультету.

**Графік освітнього процесу та оцінювання знань
з дисципліни для денної форми навчання.**

Вид навчальних занять та контролю	Розподіл між навчальними тижнями																		Вид підсумко- вого семестро- вого контролю
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	ЗАЛІК
Практ. заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Сам. робота	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
Консультації				Конс						Конс						Конс			
Поточний контроль	ВК УО	УО	ПЗ	УО	УО	ДГ	УО		УО		УО	ПЗ	УО	ПЗ	УО	ПЗ	ДГ	УО	
Модулі	●				М1				●	●				М2				●	
Контроль по модулю №1								КР1		К									
Контроль по модулю №2																		КР2	
Контроль самостійної роботи		ЗСР		ЗСР	ЗСР		ЗСР		ЗСР		ЗСР		ЗСР		ЗСР				

ВК – вхідний контроль; УО – поточне усне опитування; ДГ– ділова гра; КР– письмова контрольна робота; ЗСР – захист самостійної роботи (реферат); Конс. – консультація; К – колоквіум.

**Система оцінювання знань здобувачів у 2 навчальному семестрі
для денної форми навчання**

СИСТЕМА ОЦІНКИ					
Склад модулів		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, які самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка
Усне опитування на семінарських заняттях або тестування за темами	8*2=16	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
Виконання індивідуального завдання (реферат)	20	75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
Ділова гра, практичне заняття (участь)	7*2=14	65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
		55 - 64	E		Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
Модульна контрольна робота № 1,2	15*2	30 - 54	FX	незадовільно	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
Колоквіум	20	0 - 29	F		Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни
Підсумкова атестація	100				

З метою формування та реалізації індивідуальної траєкторії навчання здобувача визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здійснюється шляхом оцінювання в межах певного контрольного заходу у відповідності до Положення про порядок визнання в Донбаській державній машинобудівній академії результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

**Система оцінювання знань здобувачів
заочної форми навчання**

Форма контролю	Кіл-ть балів		Стислий зміст контрольної точки	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
	<i>max</i>	<i>min</i>		
1. Підсумкова тестова контрольна робота	100	55	Підсумкова тестова контрольна робота складається із 20-ти тестів за темами Т1-Т10, обраних у випадковому порядку, та виконується студентом індивідуально в системі Moodle DDMA	Здобувач виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Усього за підсумкову тестову контрольну роботу	100	55	Ваговий коефіцієнт за підсумкову тестову контрольну роботу – 0,4	
2. Іспит (залік)	100	55	Підсумковий екзамен складається із теоретичного та аналітично-розрахункового завдань, обраних у випадковому порядку за темами Т1-Т10, та виконується студентом індивідуально в системі Moodle DDMA	Здобувач виконав теоретичні та аналітично-розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Усього за іспит	100	55	Ваговий коефіцієнт за підсумкову екзаменаційну роботу – 0,6	
Всього	100	55	Здобувач виконав тестові, теоретичні та аналітично-розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни	

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за запланованими результатами навчання навчальної дисципліни.

14. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних робіт: HohlBuilder, GoogleCharts, Vizualize-онлайн сервіси для створення інфографіки; Microsoft PowerPoint – візуалізація даних; Microsoft Power BI – аналітика та візуалізація даних.

Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;

Система дистанційного навчання і контролю Moodle – <http://moodle.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=1109>

15. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1. Теорія організацій: навчальний посібник / В.О. Шашко, О.О. Кондратенко – Краматорськ : ДДМА, 2017.

2. Практикум з дисципліни «Теорія організації» (для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем освітньо-професійної програми підготовки «Менеджмент» (спеціальність 073 Менеджмент) / Уклад. Шашко В.О., Краматорськ, ДДМА, 2020.

3. Методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем освітньо-професійної програми підготовки «Менеджмент» (спеціальність 073 Менеджмент) / Уклад. Шашко В.О., Краматорськ, ДДМА, 2020.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Жуковська Л. Е. Теорія організацій: навч. посіб. / Жуковська Л. Е., Борисевич Є. Г., Стрельчук Є. М. - Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011. - 138 с.

2. Колосов А. М. Теорія організації: навч. посіб. / А. М. Колосов, Н. В. Прус; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». — Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2014. — 213 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2491/Kolosov-.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3. Мильнер Б.З. Теория организации [Електронний ресурс] // Образовательные ресурсы Интернета — Режим доступу: http://www.alleng.ru/d/manag/man_193.htm

4. Монастирський Г.Л. Теорія організації [Електронний ресурс] // Підручники для студентів. - Режим доступу: <https://westudents.com.ua/knigi/334-teorya-organzats-monastirskiy-gl.html>

5. Скібіцька Л.І. Організація праці менеджера [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://cul.com.ua/preview/Org_praci_managera-Skibicka.pdf

7. Теорія організацій. - Навчальний посібник / Д. В. Карамишев, Л. В. Набока, І.О.Кононів. - Х.: Вид-во «Точка», 2011. - 300 с.

Додаткова література

1. Конспект лекцій до вивчення дисципліни «Теорія організації» для студентів напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» / Укладач Ю.В. Мельник. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – 44 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://dspace.wunu.edu.ua/retrieve/19262/>
2. Теорія організації [Текст]: навч. посібник / В. В. Приходько, В. І. Прокопенко, В. В. Малий та ін. За ред. І.В. Шереметьєвої. – Д.: Національний гірничий університет, 2011. – 258 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/1830/%D0%9D%D0%A2%D0%91450767.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
3. Махия Т. А. Визначення сильних і слабких сторін діяльності навчального закладу у процесі дослідження його внутрішнього середовища / Т. А. Махия // Народна освіта. Науково-методичний електронний педагогічний журнал. — 2015. — № 3 (27). — Режим доступу до журн.: <http://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page id=364>
4. Туленков М.В. Сучасні теорії менеджменту : навч. посіб. / М.В. Туленков. – Київ : Каравела, 2007. – 304 с.
5. Ситник Й.С. Менеджмент організацій : навч. посіб. / Й.С. Ситник. – Львів : Тріада плюс, 2008. – 456 с.
6. Менеджмент організацій: підручник (За заг. ред. Л.І.Федулової.) – Київ: Либідь, 2003. – 448 с.
7. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту : підручник / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – Київ : Академвидав, 2003. – 416 с.
8. Грифін Р. Основи менеджменту: підручник / Р. Грифін, В. Яцура. – Львів: Бак, 2001. – 624 с.
9. Пушкар Р.М. Менеджмент: теорія та практика : підручник / Р.М. Пушкар, Н.П. Тарнавська. – Тернопіль : Карт-бланш, 2003. – 409 с.

Додаток А

Теми індивідуальних завдань

1. Адаптивні організаційні структури: програмно-цільова, матрична, мережева.
 2. Види організаційної культури за ставленням до жінок.
 3. Використання інтернету як інструменту інформаційних технологій та його вплив на ефективність функціонування організацій.
 4. Віртуальні корпорації: відмінні риси та принципи створення.
 5. Вклад вітчизняних вчених в розвиток теорії організації.
 6. Еволюція форм організацій від античної до постіндустріальної епохи.
 7. Ефективність організаційних змін.
 8. Значення організаційної культури для ефективного функціонування організації.
 9. Імідж організації.
 10. Міжгрупова поведінка в організаціях.
 11. Інтелектуальна організація і ключові умови її діяльності.
 12. Конфлікти в організаціях та методи їх вирішення.
 13. Критерії ефективності діяльності організації.
 14. Матриця SWOT-аналізу для визначення ринкових можливостей та загроз, сильних та слабких сторін організації.
 15. Мережеві організації: сутність та види.
 16. Місія, цілі і завдання організації.
 17. Множинні організаційні структури: холдинги і конгломерати.
 18. Модель охоплення контролем та її застосування.
 19. Найбільш використовувані організаційні структури на ринку
- Обрати певний ринковий сегмент (наприклад, виробництво молокопродуктів чи надання телекомунікаційних послуг) і проаналізувати, чому той чи інший вид організаційної структури є ефективним на даному сегменті. Навести приклад фірм, які діють в Україні, використовуючи аналізований вид організаційної структури.
20. Напрями підвищення ефективності комунікацій в організаціях.
 21. Організаційні відносини, їх типологія і схеми.
 22. Організаційні комунікації та їх значення.
 23. Основні ідеї і положення тектології А. Богданова.
 24. Основні моделі теорії організації.
 25. Основні положення теорії людських відносин.
 26. Основні стилі управління (авторитарний, ліберальний, проміжний).
 27. Особливості PEST-аналізу та SNN-підхід до аналізу внутрішніх ресурсів (сильна, нейтральна, слабка позиції).
 28. Перспективні напрями розвитку організацій, основні властивості організацій майбутнього.

29. Принципи, закономірності та закони організації.
30. Проаналізувати на прикладі конкретної організації основні форми вияву організаційної культури (наприклад «Приватбанк» чи «Альфа-банк»).
31. Реорганізація: етапи та методи проведення.
32. Самоорганізація і самоуправління.
33. Статичні та динамічні організації.
34. Сутність та основні принципи делегування повноважень.
35. Суть та особливості функціонування некомерційних організацій.
36. Сучасні напрями теоретичних розробок в області організації і управління.
37. Фактори, які впливають на ефективність організаційних комунікацій.
38. Форми прояву організаційної культури в організації.
39. Формування організаційної культури в організації та причини її зміни.
40. Шляхи досягнення організаційної ефективності.
41. Закони функціонування (статики) організації: закон композиції, закон пропорційності, закон найменших.
42. Закони розвитку (динаміки) організації: закон онтогенезу (перетворення), закон синергії, закон інформованості-упорядкованості, закон єдності аналізу й синтезу, закон самозбереження.
43. Принципи організації: принцип ланцюгового зв'язку; принцип інгресії; принцип підбору; принцип рухомої рівноваги; принцип слабкої ланки.
44. Організаційні теорії: тектологія О. Богданова.
45. Організаційні теорії: ноосфера В. І. Вернадського.
46. Еволюція теоретичних концепцій організації.
47. Формування системних уявлень: Платон, Аристотель, Кант, А. Смит.
48. Системність як загальна властивість матерії. Системний підхід (погляд). Стан системи, властивості системи, поведінка системи, дія, подія.
49. Будова систем: підсистема, елемент, структура, зв'язок. Атрибути зв'язку: спрямованість, сила, характер.
50. Ентропія. Антиентропійна спрямованість самоорганізації.
51. Аттрактори, біфуркація, фрактали, детермінований хаос.
52. Процеси самоорганізації. Необерненість і неповторюваність самоорганізації.
53. Принципи самоорганізації: принцип від'ємного зворотного зв'язку; принцип позитивного зворотного зв'язку. Спонтанність і випадковість.
54. Процес проектування організаційних форм управління (ОФУ): зміст

основних етапів проектування ОФУ (перед проектною підготовки, проектування, впровадження проекту).

55. Розробка організаційного робочого проекту.

56. Оцінка ефективності організаційних форм управління.

57. Підходи до оцінки ефективності організаційних форм управління.

Показники оцінки ефективності.

58. Методика розрахунку основних коефіцієнтів: ефективності організаційних форм управління; ланковості; територіальної концентрації; дублювання функцій; надійності системи управління; централізації (децентралізації) функцій; ефективності використання інформації.

59. Криза парадигми традиційного менеджменту. Перспективи розвитку організаційних утворень.

60. Концептуальні підходи до формування організаційної культури.

Моделі організаційної культури.

61. Характеристика типів культури за ознакою конкуруючих цінностей: кланова, ієрархічна (бюрократична), ринкова та адхократична культури.

62. Сучасна українська організаційна культура: джерела та основний зміст.